

Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i detta betänkande regeringens förslag (prop. 2012/13: 92) om att godkänna ramavtalet om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan.

Inga motioner har väckts i ärendet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	8
Utskottets överväganden	9
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ramavtal om partnerskap och samarbete med Filippinerna

Riksdagen godkänner ramavtalet om ett partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13: 92.

Stockholm den 26 september 2013

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Walburga Habsburg Douglas (M), Carina Hägg (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Désirée Pethrus (KD), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Ulrik Nilsson (M), Désirée Liljevall (S) och Abir Al-Sahlani (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2012/13:92 Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan.

Europeiska kommissionen gavs 2004 genom rådsbeslut mandat att inleda förhandlingar om bilaterala ramavtal om partnerskap och samarbete med Brunei, Filippinerna, Indonesien, Malaysia, Thailand och Singapore, samtliga länder medlemmar i Asean (Association of Southeast Asian Nations). Mandatet utvidgades 2007 till att även omfatta förhandlingar med Vietnam. Förhandlingarna med Filippinerna inleddes 2009 och avslutades i juni 2010. Avtalet paraferades av båda parter den 25 juni 2010 och undertecknades den 12 juli 2012. Enligt artikel 57 i avtalet ska parterna ratificera avtalet i enlighet med respektive lands interna procedurer.

Ramavtalet är ett blandat avtal eftersom både EU och medlemsstaterna är avtalsparter tillsammans med Filippinerna. Avtalet ersätter den befintliga rättsliga ram som upprättades genom samarbetsavtalet från 1980 mellan Europeiska gemenskapen och medlemsländerna i Asean. Ramavtalet kommer att tillämpas fr.o.m. den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna anmält till varandra att alla nödvändiga förfaranden avslutats.

Avtalet i svensk lydelse är fogat som bilaga till propositionen.

Bakgrund

Filippinerna är världens tolfte mest folkrika land med sina 94 miljoner invånare och med en befolkningstillväxt på ca 2 procent årligen. Sedan mitten av 1980-talet har landet genomgått en positiv demokratiseringsprocess även om stora brister finns när det gäller korruption, fattigdom och etniska respektive religiösa konflikter. Levnadsstandarden har förbättrats när det gäller hälsa, utbildning och inkomst. Filippinernas ekonomi har klarat sig bra i den globala lågkonjunkturen i finanskrisens spår.

Såsom en av grundarna av Asean deltar Filippinerna i den årliga dialogen mellan EU och Asean. EU gör stora insatser för att bidra till den socioekonomiska utvecklingen i landet. EU har också en särskild roll i fredsprocessen på ön Mindanao.

Utvecklingen i Republiken Filippinerna

Republiken Filippinerna blev självständig 1946. Fram till dess var Filippinerna först en spansk koloni under ca 300 år för att sedan under 1900-talets första hälft övertas av USA. De spanska och amerikanska influenserna har satt djupa spår och är fortfarande starka. Efter självständigheten har landet präglats av politisk och ekonomisk instabilitet med återkommande militära kupp försök. Sedan den nuvarande presidenten Benigno Aquino vann valet 2010 har Filippinerna präglats av relativ politisk stabilitet. Presidentens parti saknar dock majoritet i kongressen och är därför beroende av samarbete med andra partier för att få igenom lagförslag och budget.

Till de större politiska utmaningarna hör att få bukt med statsskulden, att bekämpa korruptionen och att lösa de väpnade konflikterna som i decennier skakat landet. Regeringens högsta prioritet är fattigdomsbekämpningen, som tar stora resurser i anspråk. Även om Filippinerna rankas på 105:e plats av 174 länder i Transparency Internationals korruptionsindex för 2012, har kampen mot korruptionen gjort framsteg under Aquinoregeringen. I februari 2011 slöt regeringen ett avtal med den kommunistiska gerillan i norra delen av landet, och man arbetar även där med ett fredsavtal. I oktober 2012 slöts ett ramavtal mellan den filippinska regeringen och den islamiska separatiströrelsen om att inleda fredsförhandlingar om ön Mindanao, där ett separatistkrig har pågått i 40 år och krävt ca 120 000 liv.

Filippinernas utrikespolitik inriktas främst på de nära politiska, ekonomiska och kulturella förbindelserna med USA. USA förblir Filippinernas viktigaste säkerhetspolitiska bundsförvant, även om de amerikanska militärbaserna stängdes i början av 1990-talet. Relationerna med övriga Aseanländer har blivit allt viktigare, särskilt med Indonesien, Malaysia, Singapore och Thailand. Tvisterna om Spratlyöarna i Sydkinesiska sjön är en mycket viktig utrikespolitisk fråga för Filippinerna. Landet har vid flera tillfällen det senaste året protesterat mot påstådda kinesiska kränkningar av sina territorialvatten. Stora gas- och oljefyndigheter tros finnas i området. Filippinerna har sökt politiskt stöd i frågan från USA.

Den ekonomiska tillväxten har ökat sedan 1990-talet, och landet har klarat de senaste årens globala finanskris relativt väl. En bidragande orsak är det konstanta inflödet av pengar från de cirka tio miljoner filippinier som är bosatta utomlands. Den ökande tillväxten som inleddes då kan till stor del hänföras till avregleringar och andra ekonomiska reformer samt ökade infrastrukturinvesteringar. Enligt regeringens egna prognoser kommer ekonomin att öka kraftigt de kommande decennierna.

Trots den positiva ekonomiska utvecklingen ligger Filippinerna på 112:e plats av 187 länder i FN:s index för mänsklig utveckling (Human Development Index). Arbetslösheten är fortfarande hög. Att skapa fler arbetstillfällen för den snabbt växande befolkningen är en central utmaning för Filippinerna. Varje år träder en miljon personer in på arbetsmarknaden.

Jordbruk, fiske och skogsbruk var länge stommen i Filippinernas ekonomi och är fortfarande de sektorer som sysselsätter flest människor. Numera betyder tjänstesektorn och tillverkningsindustrin mer för ekonomin i stort.

Det finns stora inkomstskillnader i Filippinerna, där en tredjedel av befolkningen lever under fattigdomsstrecket med begränsad tillgång till bostäder, utbildning och hälsovård. Fattigdomen är koncentrerad till landsbygden. Samtidigt beräknas mer än tre miljoner människor leva i Manilas slumområden.

Sverige och Republiken Filippinerna

Sverige och Filippinerna har 2013 haft diplomatiska förbindelser i 66 år. De bilaterala relationerna är mycket goda. I februari 2012 hölls bilaterala politiska konsultationer i Stockholm där beslut fattades om att inleda årliga bilaterala konsultationer om bl.a. ökat handelsutbyte och investeringar samt samarbete om förnybar energi.

Handelsutbytet mellan Sverige och Filippinerna har varit ganska konstant under senare år. Sveriges export till Filippinerna uppgår till ca 1,2 miljarder kronor årligen. Exporten består huvudsakligen av verkstadsprodukter, framför allt telekomutrustning, men också motorfordon, papper och läkemedel. Importen från Filippinerna uppgår till ca 1,3 miljarder kronor per år och utgörs i första hand av elektroniska komponenter, kontorsmaskiner, skor och sportartiklar. Det finns ett 30-tal svenska företag representerade i Filippinerna, bl.a. Atlas Copco, ABB, Astra Zeneca, Ericsson, Tetra Pak och SKF. Svenska investeringar i landet är mycket begränsade, men svenska företag har på senare tid gjort satsningar inom personalintensiv verksamhet i nya sektorer såsom den internetbaserade tjänstesektorn. Av stort intresse för svenska företag är också huvudkontoret för den regionala utvecklingsbanken Asian Development Bank (ADB), som har sitt säte i Manila. Den omfattande projektverksamhet som banken bedriver i Asien uppgår till ca 7 miljarder US-dollar årligen.

Regeringen beslutade 2007 att avveckla det bilaterala biståndssamarbetet med Filippinerna under 2010 som ett led i koncentrationen av biståndet till de minst utvecklade länderna. Sverige stöder emellertid genom ett beslut från 2006 den av Världsbanken ledda Mindanao Trust Fund med totalt 30 miljoner kronor. Sverige verkar också genom EU för att stödja fredsprocessen på Mindanao.

Ramavtalets innehåll

Grundprinciperna för ramavtalet om partnerskap och samarbete är respekten för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. Båda parter fäster stor vikt vid FN-stadgan och dess värderingar.

Republiken Filippinerna och EU är överens om att främja hållbar utveckling och att samarbeta för att lösa problemen kopplade till klimatförändringarna samt bidra till att millennieutvecklingsmålen uppnås.

Målet för samarbetet är att upprätta samarbete inom en rad olika områden: politiska, sociala och ekonomiska frågor inom alla relevanta regionala och internationella forum och organisationer, bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, mänskliga rättigheter och dialog om kampen mot allvarliga brott som angår det internationella samfundet, motverkande av spridning av massförstörelsevapen och främjande av fred och förebyggande av konflikter. Därtill avtalas att parterna ska upprätta samarbete på alla områden av gemensamt intresse som rör handel och investeringsflöden och avlägsna hinder på dessa områden på ett sätt som är förenligt med WTO:s principer och pågående och framtida regionala initiativ mellan EU och Asean.

Avtalet lägger grunden till samarbete inom området rättvisa och säkerhet, inklusive bekämpning av narkotika, organiserad brottslighet och korruption. Parterna åtar sig att samarbeta på områdena migration och arbete till sjöss samt inom alla andra områden av ömsesidigt intresse.

Parterna åtar sig också att öka sitt deltagande i subregionala och regionala samarbetsprogram och förstärka Filippinernas och EU:s roller och profiler samt främja förståelsen människor emellan samt en effektiv dialog med det civila samhället.

Godkännande av avtalet

Avtalet är enligt regeringens bedömning av större vikt och ska därför enligt 10 kap. 3 § regeringsformen godkännas av riksdagen. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ramavtalet om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan.

Regeringen anser att riksdagen bör godkänna ramavtalet eftersom Sveriges relationer med Filippinerna är långvariga och mycket goda. Filippinerna var fram till 2010 mottagare av svenskt utvecklingsbistånd.

Ramavtalet kommer att underlätta samarbetet och utbytet mellan Sverige och Filippinerna, såväl bilateralt som i olika sammanhang inom EU:s ramverk.

I dag utgör handel och de ekonomiska relationerna kärnan i samarbetet. Årliga bilaterala politiska konsultationer inleddes 2012. Filippinerna är en växande marknad i regionen och har god potential att bli en viktig asiatisk tillväxtmarknad även om svenska investeringar i landet hittills är begränsade.

Avtalet innehåller bestämmelser om en omfattande dialog och om grundvalar för relationerna såsom mänskliga rättigheter, nedrustning och icke-spridning, terrorismbekämpning m.m. (artiklarna 1 och 6–10) och bygger på de mål som EU har fastställt i de grundläggande fördragen. Dessa mål är grundläggande för alla relationer som EU och dess medlemsstater har

med länder i andra regioner och ligger till grund för alla de förhandlingar som EU och dess medlemsstater för med tredjeländer. Bestämmelserna, som är framtagna i enlighet med EU:s riktlinjer, utgör ett återkommande avtalsinnehåll för denna typ av avtal.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ramavtalet om ett partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan.

Genom avtalet med Filippinerna inrättas ett ramverk för de bilaterala förbindelserna mellan parterna. Grunden för avtalet är de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. Avtalet innehåller ett rättsligt bindande åtagande från Filippinernas sida om respekt för mänskliga rättigheter och skyldigheter i fråga om icke-spridning av massförstörelsevapen.

Avtalet är avsett att utgöra ramen för förhandlingar om ett frihandelsavtal med Filippinerna.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar inledningsvis att Sverige och Filippinerna har haft diplomatiska förbindelser i 66 år och att de bilaterala kontakterna är mycket goda. I februari 2012 beslutades om att inleda årliga bilaterala konsultationer om bl.a. ökat handelsutbyte och investeringar samt samarbete om förnybar energi.

Filippinerna är en växande marknad i regionen och har god potential att bli en viktig asiatisk tillväxtmarknad. Sveriges investeringar i landet är för närvarande mycket begränsade, men svenska företag har på senare tid gjort satsningar inom personalintensiv verksamhet i nya sektorer såsom den internetbaserade tjänstesektorn.

Det är fortsatt viktigt att landet respekterar de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. Vidare välkomnar utskottet att avtalet fäster stor vikt vid FN-stadgan och dess värderingar, att lösa problem kopplade till klimatförändringarna samt att bidra till att millennieutvecklingsmålen uppnås. Det är även viktigt att Sverige fortsätter att inom EU verka för att stödja fredsprocessen på Mindanao.

Utskottet anser, i likhet med regeringen, att ramavtalet kommer att underlätta samarbetet och utbytet mellan Sverige och Filippinerna, såväl bilateralt som i olika sammanhang inom EU:s ramverk. Utskottet menar vidare att ramavtalet mellan Europeiska Unionen och Filippinerna skapar grunden till samarbete inom områdena rättvisa och säkerhet, bekämpning av narkotika samt organiserad brottslighet och korruption.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner ramavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Filippinerna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:92 Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan:

Riksdagen godkänner ramavtalet om ett partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Filippinerna, å andra sidan (avsnitt 7).